

Ekonomiutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om betalningsinstitut, betaltjänstlagen och lagen om Finansinspektionen

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om betalningsinstitut, betaltjänstlagen och lagen om Finansinspektionen (RP 115/2015 rd): Ärendet har remitterats till ekonomiutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- finansråd Harry Leinonen, finansministeriet
- institutsansvarig Juha Eerikäinen, Finansinspektionen
- jurist Paula Hannula, Konkurrens- och konsumentverket
- expert Kirsi Klepp, Finansbranschens Centraförbund rf
- ombudsman Matti Räisänen, Finsk Handel rf
- vice verkställande direktör Veli-Matti Aittoniemi, Turism- och Restaurangförbundet rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- arbets- och näringsministeriet
- FINE Försäkrings- och finansrådgivningen
- Kuluttajaliitto — Konsumentförbundet ry
- Företagarna i Finland rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår ändringar i lagen om betalningsinstitut, betaltjänstlagen och lagen om Finansinspektionen. Syftet med propositionen är att genomföra Europaparlamentets och rådets förordning om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner.

Till lagen om betalningsinstitut och betaltjänstlagen fogas förtydligande hänvisningsbestämmelser om tillämpningen av förordningen på kortbaserade betalningstransaktioner.

Betänkande EkUB 14/2015 rd

I lagen om Finansinspektionen tas det in bestämmelser om de administrativa påföljder som ska tillämpas på överträdelse av förordningen. Finansinspektionen utses enligt förslaget till i förordningen avsedd behörig myndighet som har i uppgift att se till att förordningen efterlevs.

I betaltjänstlagen tas det in en informativ bestämmelse om att en tvist mellan betalningsmottagaren och betaltjänstleverantören som grundar sig på tillämpningen av förordningen kan föras till ett tvistlösningsorgan utanför domstolen för avgörande. Dessutom föreslås det bestämmelser om de förfaranden för besvär och sökande av ändring utanför domstol som ska tillämpas för att lösa tvister som uppkommer vid tillämpningen av förordningen.

Lagarna avses träda i kraft den 1 februari 2016.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Ekonomiutskottet tillstyrker lagförslagen utan ändringar.

Utgångspunkter. Propositionens syfte är att genomföra Europaparlamentets och rådets förordning om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner (nedan *förordningen om förmedlingsavgifter*) till de delar som kräver nationellt genomförande (artikel 13, 14 och 15 i förordningen). Dessutom lämnar förordningen nationellt spelrum i en del av regleringen (artikel 1, 3, 4 och 16).

Syftet med förordningen om förmedlingsavgifter är att harmonisera bestämmelserna i anslutning till användningen av betalkort och på så sätt främja gränsöverskridande handel och möjligheterna för nya aktörer och ny betalningsprogramvara att komma ut på marknaden. Viktiga förslag är maximibeloppen på förmedlingsavgifter (vid betalning med bankkort högst 0,2 % och med kreditkort högst 0,3 % av värdet på transaktionen). Pristaken för bankkortens del är något högre än de som tillämpas nationellt¹ och för kreditkortet något lägre än genomsnittet². Finland har dessutom använt olika instrument för att skära ner förmedlingsavgifterna. De har hållit avgifterna på en skälig nivå också i fråga om stora kortbetalningar.

Nationella optioner. I fråga om nationella optioner går propositionen in för att med beaktande av den finländska marknadens särdrag föreslå att det åtminstone inte i detta skede är ändamålsenligt att utnyttja den nationella prövningsrätten. Med tanke på vår nationella marknad hör de viktigaste optionerna som förordningen tillåter ihop med förmedlingsavgifter som gäller nationella bank- och kreditkortstransaktioner (artikel 3 och 4). De möjliggör strängare tak för förmedlingsavgifterna. Propositionen redogör i detalj för konsekvenserna av att utnyttja optionerna (s. 16 och 17) och kommer fram till att på grund av förordningens snäva definition av "inhemsk betalningstransaktion" kan konkurrensen på hemmamarknaden snedvridas om optionerna utnyttjas. Nationella tak på förmedlingsavgifter som är strängare än förordningen kunde inriktas på endast en liten del av de nationella kortbetalningarna och tjänstleverantörerna. Utskottet instämmer med bedöm-

¹ I Finland nu ca 0,19 %

² I Finland nu ca 0,5 %

Betänkande EkUB 14/2015 rd

ningarna i propositionen och anser att det inte ligger i vårt intresse att inom ramen för den nuvarande förordningen utnyttja optionerna.

Vidareutveckling av bestämmelserna. Det är beklagligt, menar utskottet, att Finlands förhandlingsmål att uppställa en övre gräns till centbelopp för förmedlingsavgifterna (EkUU 27/2013 rd — U 57/2013 rd) inte blev verklighet. Trots att avgiftens hanteringskostnader är lika stora oavsett beloppet på kortbetalningen leder EU-regleringen till att förmedlingsavgifterna till eurobelopp för stora kortbetalningar är betydligt större än för små kortbetalningar. Utskottet ser det som viktigt att konsekvenserna av den nya regleringen för marknaden följs och att eventuella brister aktivt åtgärdas utifrån erhållna erfarenheter. Men det bör ändå konstateras att det i propositionen (16) bedöms att ökad konkurrens på lång sikt också inom ramen för den föreslagna regleringen kommer att effektivisera betalandet och sänka kostnaderna, vilket skulle gynna konsumenterna.

Tillsyn och avgörande av tvister. Till nationell tillsynsmyndighet för betaltjänstleverantörer utnämns Finansinspektionen, som har både tillsynsansvar och rätt att påföra påföljdsavgift för brott mot vissa bestämmelser i förordningen. I Finansinspektionens ansvar ingår bland annat (86 a § i lagförslag 2) att övervaka att en tjänsteleverantör kan anvisa det organ där enskilda i förordningens artikel 15 avsedda meningsskiljaktigheter mellan betalningsmottagarna och tjänsteleverantören kan avgöras. Ett sådant alternativt tvistlösningsorgan utanför domstolen bör ha egna regler som bland annat kan föreskriva om hur organets kostnader ska täckas. Övervakningen av de bestämmelser som ska tillämpas i relationen mellan konsument och näringsidkare hör redan i gällande reglering (konsumentskyddslagen och betaltjänstlagen) till konsumentombudsmannen. Konsumenterna har redan nu tillgång till etablerade alternativa tvistlösningsorgan, och dessutom behandlar riksdagen för närvarande en separat proposition (RP 74/2015 rd — EkUB 13/2015 rd) där det alternativa tvistlösningsförfarandet för konsumenterna förbättras ytterligare.

UTSKOTTETS FÖRSLAG TILL BESLUT

Ekonomiutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 1—3 i proposition RP 115/2015 rd utan ändringar.

Helsingfors 26.11.2015

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Kaj Turunen saf
vice ordförande Harri Jaskari saml
medlem Hannu Hoskonen cent
medlem Lauri Ihalainen sd
medlem Katri Kulmuni cent
medlem Rami Lehto saf
medlem Markus Lohi cent
medlem Martti Mölsä saf

Betänkande EkUB 14/2015 rd

medlem Arto Pirttilahti cent
medlem Kristiina Salonen sd
medlem Hanna Sarkkinen vänst
medlem Joakim Strand sv.

Sekreterare var

utskottsråd Tuula Kulovesi.